

Csóvás égi vándor

Üstökösként tűnt fel egünkön a NEOWISE-üstökös. Hogyan másként is tűnhetett volna fel, hiszen azért üstökös! Egyike az elcsépelet újságírói közhelyeknek az üstökösként történő feltűnés, amikor valaki vagy valami berobban valahová, hogy aztán – tehetségétől, jó szerencsésjétől függően – állandó fényű szupernóva-szupersztárként ragyogjon, vagy könnyen felejthető hullócsillagként enyesszen el, kívánt rész kitöltendő.

Idén már ez volt a harmadik ígéretes üstökös. Nem vártunk tőle sokat, csak annyit, hogy hozza a papírfórmát, legalább szabadszemes legyen. Az ATLAS-üstökös, majd a SWAN is csendesen „elhalálozott”, pedig mindkettőtől sokat vártunk, de hoppon maradtunk – egyikből se vált negatív fényrendű szabadszemes látványosság, legfeljebb távcsöves csalódás. Ámbár a SWAN esetében a biztató fényesedés, majd a megtorpanás, végül a szétesés nyomon követése legalább akkora szellemi izgalommal járt a témát művelő észlelők számára, mint nem sokkal később a NEOWISE „szárnyalása”.

Június vége felé, amikor rákerült a SOHO C3 koronagráfjának látómezejére, egy biztatóan fényesedő, „jó állapotban” levő üstökös láthattunk: kezdődhetett a reménykedés: hátha ez a NEOWISE lesz az év üstököse! Július eleji hajnali láthatósága nem sok jóval kecsgetett, hiszen közel a horizonthoz, ráadásul világos égi háttérrel kellett volna megtalálni, ami nem mindenki számára vonzó feladat. Ha valóban csak a papírfórmát, az előrejelzések szerint fényesedik, nem is lett volna sok örömünk a korán kelésben. Na de egy igazán fényes üstökösnek mit számít a pirkadat?! Július elején elkezdtek érkezni az újabb és újabb, lelkesült hangú bejelentések: láttam! Te is láttad már? Hát persze hogy láttam!

Július 5-én este a fantasztikusan fényes, óriási, lenyűgöző NLC-jelenség vonta magára a figyelmet – a jelzőket még lehetne tovább

halmozni. Az északi égen tekerdő-burjánzó különös fényű felhők látványát, az est élményét tovább fokozta a délkeleti látóhatár fölül emelkedő Hold-Jupiter-Szaturnusz háromszög, az aznap esti együttállás.

Másnap hajnalban kissé későn ébredve loholtam a János-hegy felé (ez a Lovasberény fölötti János-hegy), nehogy lemaradjak a csóvás égi vándorról. Hát nem maradtam le! Az üstökös szabadszemes volt, de akkor még nem volt annyira nagy élmény megpillantani. Inkább binokulár-célpont a kissé páras égájon: 15x70-essel kétségkívül szép volt a látvány!

Július 7-én aztán erősen mondogattam a kollégáknak a Polarisban: gyerekek, keljete fel holnap hajnalban, menjük fel a Hármashatár-hegyre. Most kell nézni az üstökös, amíg fényes! Akik megfogadták tanácsomat, addigi észlelői pályafutásuk legszebb emlékével térhettek haza. Az északkeleti horizont felett függő égi vándor feledhetetlen látványt nyújtott. Binokulárral, kisebb távcsövel a mag árnyéka – a csóvában húzódó sötétebb sáv – volt a legemlékezetesebb. A hajnali fényekhez ugyancsak hozzájárultak az éjszakai világító felhők, amelyek kicsit zavarták is a NEOWISE látványát. Gyönyörű, szürreális volt ez a különleges „hajnalpír” a benne lógó kométával! Milyen fényes lehet? Nulla magnitúdós? Plusz 1-es? Szinte lehetetlen megbecsülni.

Július közepére aztán elfelejtettük az NLC-kezt, miközben a NEOWISE cirkumpoláris óramutatóként immár egész éjjel megfigyelhetővé vált, és a lehető legkülönfélébb távcsövekkel lesték-kövezték-észlelték-fényképezték a magyar amatőrcsillagászok, akik nyugodt lélekkel már most kijelenthetik: ez volt az év égi eseménye!

A NEOWISE-üstökösre még visszatérünk későbbi számainkban is – lesz miről írni, hála észlelőinknek.

Miszer Attila

